

At lave dukkefilm

Som tidligere beskrevet elsker børn at se sig selv på skærmen, men når I er færdige med disse leger, kan I gå videre i brugen af video til at lave dukkefilm. Der er selvfølgelig forskellige tilgange til at lave dukkefilm i børnehaven alt efter børnenes alder og udvikling. Jeg vil i dette afsnit beskrive tre forskellige måder at lave dukkefilm på.

Den simpleste måde at lave dukkefilm på, en måde selv de mindste børnehavebørn kan magte, er at filme børnenes leg med dukker. Kameraet sættes på et stativ på gulvet, og der indrettes eventuelt en scene med dukkemøbler eller lignende. Børnene fører så dukkerne rundt i scenariet, mens de fortæller handlingen og taler for dukkerne. Det er meget enkelt at lave denne form for film, da det kun kræver et videokamera, nogle dukker og en pædagog der ikke er bange for at lade børnene tage ansvar for at udvikle historien.

Det er selvfølgelig også muligt for den voksne at deltage direkte i legen med dukkerne / optagelsen af filmen.

Børnene kan eventuelt gentage den samme historie flere gange, for derved at finde frem til den version børnene selv synes er den bedste. Ved gentagelserne af historien kan børnene blive mere pjattede, men på den anden side kan dette også give mulighed for at der skabes nye kreative idéer og vinkler på historien.

Det er min erfaring, at når det endelige resultat skal vises for andre end de børn der selv har været med til at lave filmen, vil det være en god idé at lave en redigeret og beskåret version af filmen. For det er sjovt at lave lange film, og det kan være sjovt at se lange film, som man selv har lavet, men det bliver hurtigt kedeligt for andre børn og forældre at se disse lange uredigerede film.

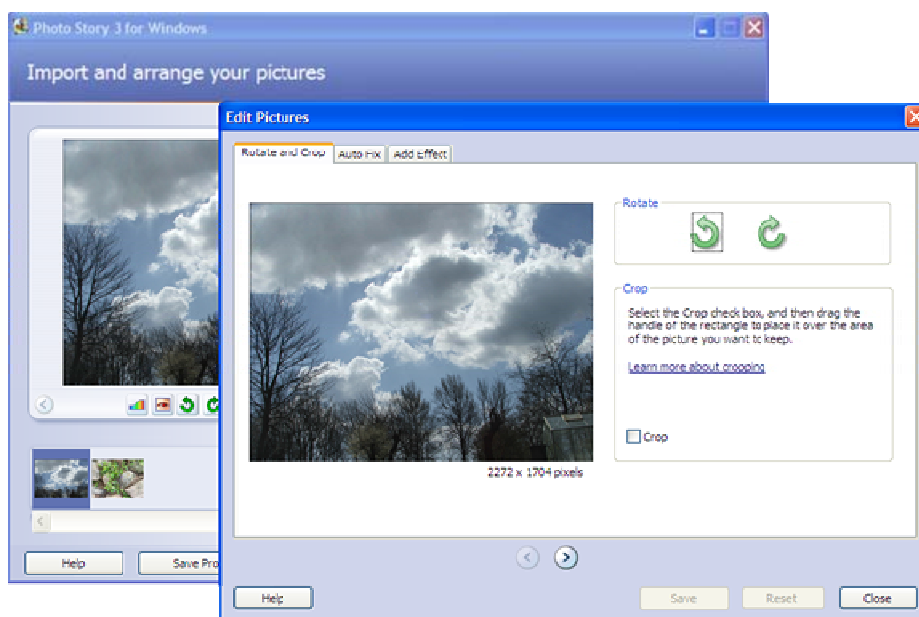
I læringsøjemed vil det være muligt at diskutere indhold og form i redigeringsfasen, og ved at klippe scener sammen fra de forskellige optagelser kan man lave en helt ny historie. I denne proces er det en god idé at tale med børnene om, hvordan de film børnene ser i fjernsynet ikke er virkelighed, men en fiktion der redigeret af små bidder af virkeligheden. (Altså medielæring på højt niveau for små børn.)

Når man laver denne form for film, hvor der er så lille teknisk forskel på børnenes leg og på det produkt filmen er, og hvor børnene har det meste af eller hele initiativet i de indledende faser frem til redigeringen af filmen, er det muligt for pædagogen efterfølgende at se, hvad der rør sig hos børnene, og hvad der er børnene egentligt leger.

Opsætning af senarier der fotograferes, og sættes sammen til en film.

En mere avanceret måde at lave film på, hvor de mindre børn skal have en del hjælp, er at lave en film ud af indscannede tegninger eller fotografier.

Billederne sættes sammen i en serie hvorefter børnene ligger musik og indtaler en historie her over visningen af billederne. Der findes flere gratis programmer som kan bruges til at lave sådanne film, og jeg bruger for tiden et program der kan hentes på Microsofts hjemmeside og som hedder PhotoStory3. Dette program er yderst nemt at betjene, og børnene kan vælge mellem forskellige effekter, blandt andet én hvor der panoreres hen over billedet, hvilket giver en "ægte" film virkning. Man kan fx lave en tegning med flere små motiver, og lade programmet panorere hen over figurerne.

Det lyder måske umiddelbar til at man på denne måde kun vil være i stand til at lave kedelige film på niveau med de PowerPoint præsentationer vi kender fra undervisningen. Men metoden giver børnene mulighed for at udtrykke sig gennem tegning, sang, musik og historiefortælling. Hvis man ikke har en scanner kan man tage billeder af tegningerne, men børnene kan også lave scenarier med dukker og andet legetøj, som kan fotograferes, ligges ind i

programmet hvorefter børnene så kan fortælle historier om, hvad der foregår i scenariet.

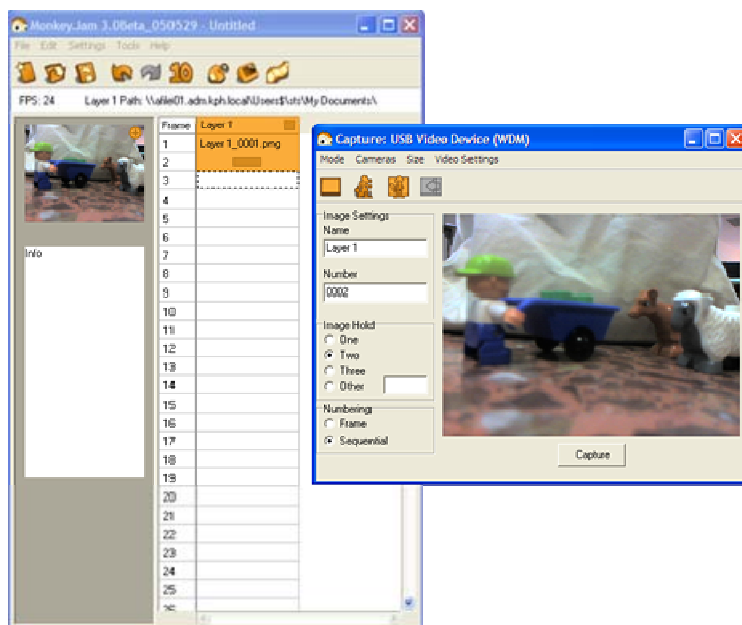
I et medielæringsperspektiv kan børnene i denne metode lære noget om at kombinere billede og lyd, men også at konstruere strukturerede fortællinger. Metoden er også yderst anvendelig i forbindelse med sprogræning.

Stopmotion dukkefilm.

Den tredje og mest avancerede metode er at lave stopmotion dukkefilm. En stopmotion dukkefilm er dukkefilm, hvor man optager et billede af gangen, flyttes lidt på figuren for at skabe bevægelse og sættes sammen til en film i lighed med fx Postmand Per. Denne teknik er forholdsvis krævende da der skal tages rigtigt mange billeder før man har lavet bare en lille del af en dukkefilm. Til gengæld er resultater meget overbevisende.

For at lave glidende bevægelser skal der tages mindst 25 billeder for at lave ét sekund film. Men i de første film man laver, kan man sagtens bruge væsentligt færre billeder pr sekund.

Der findes også gratisprogrammer til at lave stopmotion film, og for tiden bruger jeg et program der hedder Monkey Jam. Bruger man dette program, kan man sætte et videokamera direkte til computeren. Hvis man ikke har et videokamera der kan dette, eller hvis ens computer ikke har et stik til at forbinde et videokamera kan man i stedet bruge et almindeligt webcam. Her er det dog vigtigt at der er rigeligt lys på scenariet.

Når kameraet er sat til og Monkey Jam er startet, oprettes en ny film, hvorefter børnene tager et billede hver gang de trykker på venstre musetast. Dukken flyttes lidt og næste billede tages. Programmet kan indstilles til at flere billeder af gangen. Hvis man fx sætter det til at tage tre billeder af gangen, skal man kun tage fem billeder pr sekund film. Og hvis man indstiller

programmet til at tage 25 billeder pr gang, vil hvert museklik resultere i ét sekunds film, hvilket er overskueligt for de fleste lidt større børnehavebørn.

På et tidspunkt besøgte jeg en børnehave for at lave dukke film sammen med dem, hvor jeg ved min ankomst spurgte hvor mange børn der ville være med til at lave film. Det var der rigtig mange der ville, så for at give alle mulighed for at deltage, foreslog jeg at vi skulle lave en film om en by med mange biler. Børnehaven havde et gulvtæppe hvor på der var tegnet veje som drengene plejede at lege med biler på. Vi lavede en film hvor hvert af børnene valgte én bil de ville styre. Denne bil skulle de så kure rundt i byen, ved mellem hvert billede at flytte den et lille stykke. Efter vi havde filmet så længe børnene syntes det var skægt, satte vi computeren til at vise filmen i et loop. Filmen kom til at vare 23 sekunder, og skabte stor jubel hos børnene. En af drengene på fire år var specielt glad for filmen, og så den i meget lang tid. Hvert 23. sekund udbrød han; "Det er min Batmand bil".

I et medielæringsperspektiv lærer børnene ved at lave film efter denne metode, at det kan tage lang tid at lave film, men de kan også få et indtryk af bevægelsesstrukturer og en rumligforståelse. Programmet er også meget anvendeligt i faget billedkunst i grundskolen.

Første gang jeg prøvede at lege med Monkey Jam i en børnehave, var der en gruppe treårige piger der lavede en film med BelleVille dukker i et dukkehus. I stedet for at flytte dukkerne lidt lavede de et helt nyt scenarie hver gang de tog et nyt billede. Det blev derfor meget svært at se filmen, hvor dukkedrengen fløj rundt på billedet fra øverste højre hjørne til det nederste venstre rundt om de andre hjørner adskillige gange i sekundet. Billederne fra denne film kunne vi så benytte i PhotoStory3, og så fik vi alligevel lavet en god seværdig film sammen.

Ønsker man at lade børn i børnehaven udtrykke sig gennem nyere elektroniske medier ved at lave dukkefilm, kan man med fordel benytte de her beskrevne metoder, hvor man først introducerer selve videokameraet og lader børnene lege med det, optage hinanden og for herefter gå i gang med at lave den simple dukkefilm. Når børnene er fortrolige med denne metode, kan man gå over til den mere teknisk krævende metode med at kombinere billeder og lyd til en film.